

مدیریت

بررسی رابطه‌ی نسبت‌های مالی و نسبت توانگری مالی شرکت‌های بیمه با تاکید بر بیمه لاستیک خودرو

Investigation the relationship between Financial Ratios and the Ratio of Financial Strength of Insurance Companies With an emphasis on car tire insurance

چکیده

بازار بیمه یکی از مهم‌ترین بازارهای مالی محسوب می‌شود. شرکت‌های بیمه از طریق پذیرش ریسک‌های متنوع و تقویت منابع مالی برای سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه، سهم به‌سزایی در رشد و توسعه هر کشور دارند. شرکت‌های بیمه با توجه به ماهیت فعالیت خود، اگر به اندازه کافی توانمند نباشند، در ایفای تعهدات آتی خود با شکست روبرو می‌شوند. تاکید بر نسبت‌های مالی شرکت‌های بیمه به عنوان شاخص شفافیت از عملکرد شرکت‌های بیمه، سبب شده است تا بررسی رابطه‌ی نسبت‌های مالی و نسبت توانگری مالی شرکت‌های بیمه با تاکید بر بیمه لاستیک خودرو هدف اساسی این پژوهش قرار گیرد. در این پژوهش، چهار دسته از نسبت‌های مالی تحت عنوان نسبت‌های اهرمی و کفایت سرمایه، نسبت‌های سودآوری، نسبت‌های نقدینگی و نسبت‌های عملیاتی برای ۲۱ شرکت بیمه در دوره زمانی ۱۳۹۰-۱۳۹۲ متغیرهای مستقل در نظر گرفته شده‌اند و رابطه این نسبت‌های مالی با نسبت توانگری مالی شرکت‌های بیمه در این دوره زمانی مورد بررسی قرار گرفته است. براساس نتایج این پژوهش، نسبت‌های سودآوری و نسبت‌های نقدینگی همبستگی بالایی با نسبت توانگری مالی دارند و نسبت‌های ضریب خسارت، سودآوری عملیات بیمه‌ای، سود خالص به حقوق صاحبان سهام از مجموعه‌ی نسبت‌های سودآوری و نسبت جاری از مجموعه‌ی نسبت‌های نقدینگی، موثرترین نسبت‌های مالی در ارزیابی توانگری مالی هستند. مطلوب بودن نسبت‌های مالی بیانگر سلامت مالی شرکت‌های بیمه است و این که شرکت‌های بیمه توان ایفای تعهدات خود را خواهند داشت و می‌توان نسبت‌های مالی را به عنوان مولفه‌ای کارا برای ارزیابی سلامت و توانگری مالی شرکت‌های بیمه معرفی کرد و برای بررسی توانگری مالی از آن‌ها کمک گرفت.

کلمات کلیدی: ارزیابی توانگری مالی، توانگری مالی، نسبت توانگری مالی، نسبت‌های مالی، نظارت بر توانگری مالی.

نوع مقاله: پژوهشی

ابوالفضل خسروی^۱، الهام احمدوند^۲، علیرضا مردانی^۳، محمد رضا فتحی^۴

۱- عضو هیئت علمی دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشکدگان فارابی دانشگاه تهران، قم، ایران

۲- کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، دانشکدگان فارابی دانشگاه تهران، قم، ایران

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت مالی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران

۴- دانشیار دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشکدگان فارابی دانشگاه تهران، قم، ایران

Khosravi_a@ut.ac.ir

ایمیل نویسندگان و عهده‌دار مکاتبات:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۱۸

۱- مقدمه

یکی از عوامل اصلی رشد و توسعه اقتصادی یک کشور رشد، تکامل و توسعه بازارهای مالی از جمله بازار پول، سرمایه و صنعت بیمه است و نیازمند افزایش سرمایه‌گذاری‌های مولد در جامعه می‌باشد. شرکت‌های بیمه با توجه به ماهیت فعالیت‌شان و با پذیرش ریسک‌های متنوع و تجهیز و تقویت منابع مالی برای سرمایه‌گذاری در بازار پول و سرمایه، نقش مؤثری در توسعه اقتصادی کشورها، به‌ویژه کشورهای در حال توسعه، دارند. از طرفی هم، رشد و توسعه صنعت بیمه و فعالیت‌های بیمه‌گری در یک کشور، تابعی از رشد و توسعه اقتصادی آن کشور است. به همین علت دولت‌ها و نهادهای ناظر بر صنعت بیمه تمرکز اصلی‌شان بر کسب اطمینان از توانگری شرکت‌های بیمه برای ایفای تعهداتشان است. شرکت‌های بیمه با ریسک‌های مالی متعددی روبه‌رو هستند؛ ریسک‌های تخصصی و فنی هم‌چون ریسک‌های محاسباتی حق بیمه و ذخایر فنی، ریسک ظرفیت نگهداری و... در ارتباط با عملیات بیمه‌گری و تعهدات آتی شرکت‌های بیمه است. علاوه بر ریسک‌های تخصصی، شرکت‌های بیمه با ریسک‌های عام به‌عنوان یک شرکت سهامی عام نیز روبه‌رو هستند. آنچه اهمیت دارد مدیریت همه‌جانبه ریسک‌های شرکت‌های بیمه است. شرکت‌های بیمه باید همواره توانایی لازم برای ایفای تعهدات آتی خود در قبال بیمه‌گذاران و سایر ذی‌نفعان را داشته‌باشند، این توانایی تحت‌عنوان توانگری مالی بیان می‌شود. اگر استراتژی‌ها در شرکت‌های بیمه به‌نحو صحیحی طرح‌ریزی و اجرا نشده باشند، شرکت‌های بیمه توانایی ایفای تعهدات کوتاه‌مدت و بلندمدت خود را نخواهند داشت. در این شرایط، علاوه بر اینکه شرکت‌های بیمه قادر به پیدا کردن بیمه‌گذاران جدید در آینده نخواهند بود، در معرض ورشکستگی هم قرار خواهند گرفت. از این رو توان پرداخت بدهی در دوره‌های آتی برای تداوم فعالیت و سودآوری شرکت‌های بیمه ضروری است. نهادهای نظارتی، عهده‌دار کنترل

نمودن توانگری مالی شرکت‌های بیمه می‌باشند. نظارت مؤثر در جهت ارتقا صحت و سلامت عملکرد شرکت‌های بیمه طراحی می‌شود. روش‌های متعددی برای نظارت بر عملکرد شرکت‌های بیمه وجود دارد که امروزه در اکثر کشورهای جهان، نظارت مالی جایگزین نظارت تعرفه‌ای شده‌است. این روش در مقایسه با نظارت تعرفه‌ای از کارایی بیشتری برخوردار است و با نیازهای جدید صنعت همخوانی بیشتری دارد. تکامل و توسعه بازارهای مالی از جمله بازار پول، سرمایه و صنعت بیمه یکی از عوامل اصلی رشد و توسعه اقتصادی یک کشور است. شرکت‌های بیمه با پذیرش ریسک‌های متنوع و تقویت منابع مالی برای سرمایه‌گذاری در بازار پول و سرمایه، نقش مؤثری در توسعه اقتصادی کشورها دارند و با ایجاد آرامش روحی و امنیت، نگرانی‌های ناشی از حوادث ناگهانی را از بین می‌برند و به بهبود کیفیت زندگی مردم و فعالیت‌های اقتصادی کمک می‌کنند. شرکت‌های بیمه با ارائه بیمه‌های بلندمدت می‌توانند منجر به تحرک، رشد و توسعه بازارهای سرمایه شوند. صنعت بیمه در ایران به‌علت سهم اندک این صنعت از تولید ناخالص داخلی و محدودیت در محصولات و خدمات بیمه‌ای، هنوز صنعتی نوپا در اقتصاد به‌شمار می‌آید اما با گسترش حجم فعالیت‌های بیمه‌ای و افزایش میزان سرمایه آن‌ها، اهمیت حضور شرکت‌های بیمه در بازار مالی به یک مقوله مهم تبدیل شده‌است. با توجه به اهمیت شرکت‌های بیمه در بازارهای مالی، استحکام شرکت‌های بیمه از اهمیت بالایی برخوردار است و توان ایفای تعهدات (توانگری مالی) یا توان مالی^۱ معیار اصلی ارزیابی شرکت‌های بیمه است. توانگری مالی عبارت است از در اختیار داشتن وجه کافی برای تأدیه تمامی بدهی‌های پولی (بنجامین ۱۹۷۷،^۲). از دید پنتامین^۳ (۱۹۵۲)، حاشیه توانگری مالی سپر محافظی از دارایی‌های یک شرکت برای پوشش دادن بدهی‌های آن است. این سپر عبارت است از دارایی‌های شرکت منهای بدهی‌های آنکه برای حاشیه توانگری مالی ارائه نموده‌است. اگر در دارایی‌ها محدودیت‌هایی اعمال گردد، برای مثال، با کیفیت

1. Financial Strength

2. Benjamin

3. Pentikäinen

شرکت بر دارایی را نشان می‌دهد. در کشور ما تا سال‌های اخیر، برای نظارت بر شرکت‌های بیمه، نظارت تعرفه‌ای حاکم بود؛ بدین گونه که نرخ پوشش‌های بیمه‌ای از سوی بیمه مرکزی تعیین می‌گردید. با توجه به فعالیت‌های بیمه‌ای خسارت به‌عنوان تابعی از احتمالات است و تعیین نرخ صحیح، بسیار بااهمیت می‌باشد. این نرخ با توجه به ضریب خسارت واقعی و براساس قانون اعداد بزرگ محاسبه می‌گردد. بیمه مرکزی ماهانه با دریافت گزارشات عملکرد شرکت‌های بیمه، تبعیت از نرخ‌های مصوب و مقررات تنظیم شده را بررسی می‌کرده است و در صورت تخطی جرایمی وضع می‌شده است؛ این گزارشات بیانگر میزان صدور حق بیمه و پرداخت خسارت بودند. اما امروزه با افزایش بحران‌های مالی، لزوم نظارت دقیق‌تر بر شرکت‌های بیمه بیش از پیش ضروری است. در این پژوهش سعی بر آن است تا رابطه نسبت‌های مالی شرکت‌های بیمه با سطح توانگری مالی آن‌ها سنجیده شود و در نهایت عاملی که باعث شده این تحقیق صورت بگیرد این است که، باتوجه به اینکه این روزها رقابت در صنعت بیمه در حال افزایش است، بررسی سطح توانگری و توانایی ایفای تعهدات شرکت‌های بیمه و ارتباطشان با نسبت‌های مالی، به‌عنوان عامل رقابتی در صنعت بیمه بسیار مطرح است.

۲. پیشینه تحقیق

پریزادی و همکاران (۱۳۹۱) در مقاله «نسبت‌های مالی مؤثر بر سلامت مالی شرکت‌های بیمه در ایران» بیان کردند که وجود سیستمی که بتواند سلامت مالی یا توانایی مالی شرکت‌ها را ارزیابی کند و به اطلاع نهاد قانون‌گذار برساند، ضروری است. پیش شرط ارائه چنین مدل و سیستمی در وهله اول، شناسایی عوامل مؤثر بر سلامت مالی و ثبات مالی شرکت‌های بیمه است. در این مقاله، ۲۴ متغیر مالی مؤثر بر سلامت مالی استخراج شده از ادبیات موضوع در قالب پنج عامل نسبت‌های کفایت سرمایه، نسبت‌های سودآوری، نسبت‌های نقدینگی، نسبت‌های عملیاتی و ریسک‌پذیری و سایر عوامل اساسی شناسایی شده و معناداری

بودن آنها، آنچه از این تعریف به‌دست می‌آید حاشیه توانگری مالی موجود است. در این تحقیق برانیم تا رابطه‌ی نسبت‌های مالی و نسبت توانگری مالی شرکت‌های بیمه را در دوره زمانی ۱۳۹۲-۱۳۹۰ مورد بررسی قرار دهیم. در سال ۱۳۹۰، با تصویب آیین نامه ۶۹ بیمه مرکزی، نظارت مالی جایگزین نظارت تعرفه‌ای در صنعت بیمه شد که بسیار منسجم‌تر از نظارت تعرفه‌ای می‌باشد. در این آیین‌نامه، توانگری مالی به‌صورت "توانایی مالی مؤسسه بیمه برای پوشش ریسک‌های پذیرفته شده خود" تعریف شده است. توانگری مالی یکی از مهم‌ترین چالش‌های صنعت بیمه است و نظارت بر شرکت‌های بیمه از طریق سطح توانگری آنها ارزیابی می‌شود و ضروری است که تمامی فعالیت‌ها و عملیات شرکت مورد توجه قرار گیرد. نهادهای ناظر درصد کنترل و آگاهی از عملکرد شرکت‌های بیمه هستند و این موضوع بیانگر اهمیت نسبت‌های مالی شرکت‌های بیمه است. در هر واحد تجاری، اطلاعات مالی تهیه شده از سوی سیستم اطلاعات حسابداری، به دو دسته تقسیم می‌گردد. دسته اول اطلاعات درون سازمانی است که برای استفاده مدیر تهیه می‌شود و دسته دوم اطلاعات برون سازمانی است که برای استفاده‌کنندگان خارج از سازمان تهیه می‌شود و در قالب صورت‌های مالی از جمله ترازنامه و صورت سود و زیان و صورت گردش وجوه نقد ارائه می‌شوند. نسبت‌های مالی شرکت‌های بیمه به چندین دسته تقسیم‌بندی می‌شوند از جمله نسبت‌های اهرمی و کفایت سرمایه، نسبت‌های سودآوری، نسبت‌های نقدینگی و نسبت‌های عملیاتی. در نسبت‌های اهرمی، توانایی شرکت برای بازپرداخت بدهی‌های بلندمدت و کوتاه مدت سنجیده می‌شود. نسبت‌های نقدینگی بیانگر توانایی شرکت برای پاسخ‌گویی به تعهدات کوتاه‌مدت است. نسبت‌های سودآوری که یکی از شاخص‌های مهم سلامت مالی شرکت است، نشان‌دهنده کارایی مدیریت در توانایی شرکت برای کسب سود است و میزان بازدهی یک شرکت بیمه را نشان می‌دهد. نسبت‌های فعالیت بیانگر استفاده کارآمد از دارایی‌های شرکت است و میزان کارایی

پول برای ارزیابی صنعت بیمه کشورها استفاده می‌کنند. چارچوب UNCTAD حاوی تمام مراحل فرآیند تأسیس مؤسسه بیمه تا انحلال و تصفیه کامل آن است. با توجه به برنامه بیمه مرکزی برای بازنگری تمام مقررات نظارت بر مؤسسات بیمه، پیشنهاد شد که چارچوب تشریح شده در این مقاله به‌عنوان مبنا قرار گیرد. هاشمی و همکاران (۱۳۸۹) در مقاله‌ای با عنوان «ارزیابی حاشیه توانگری مالی شرکت‌های بیمه ایران» ارائه دادند که در آن شاخص حاشیه توانگری مالی بیمه‌های غیرزندگی شرکت‌های بیمه دولتی و خصوصی محاسبه شده است و با استفاده از آزمون‌های مقایسه میانگین‌ها، توانگری مالی این شرکت‌ها با یکدیگر مقایسه شده است. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که شرکت‌های بیمه دولتی باید یک حاشیه توانگری مالی حداقل به اندازه ۱۱٪ و شرکت‌های خصوصی به اندازه ۱۵٪ حق بیمه‌های دریافتی خود را در اختیار داشته باشند تا بتوانند با احتمال بسیار زیاد، در یک دوره معین از عهده تعهداتی که پذیرفته‌اند، برآیند. سندستروم (۲۰۰۶) تحقیقی در خصوص حاشیه توانگری مالی انجام داد و آن را در کتاب خود با عنوان «توانگری مالی، مدل‌ها، ارزیابی و مقررات»، ارائه نمود. در این مطالعه که بررسی شرکت‌های بیمه سوئدی برای سال‌های ۲۰۰۳-۱۹۹۶ انجام گرفت، اطلاعات ۱۱۶ شرکت خصوصی و ۱۷ شرکت گروه اصلی بررسی شد. یافته‌های تحقیق نشان داد که محاسبات برای شرکت‌هایی که ثبات مالی بیشتری دارند حاشیه کمتری نشان می‌دهد و احتمال ورشکستگی و بحران این شرکت‌ها کمتر است. درسی و میانی^۳ (۲۰۰۸) در پژوهشی تحت‌عنوان «حاشیه توانگری مالی اروپایی: به‌هنگام نمودن بیمه‌های غیرزندگی ایتالیا» به محاسبه و پیشنهاد حاشیه توانگری مالی برای بیمه‌های غیرزندگی ایتالیا پرداختند. آن‌ها با استفاده از اطلاعات مالی ۷۳ شرکت بیمه غیرزندگی ایتالیا طی سال‌های ۲۰۰۶-۲۰۰۱ این شاخص را محاسبه کردند. هدف آن‌ها مقایسه الزامات قانونی شرکت‌های بیمه به رعایت حاشیه معین شده با نتایج محاسبات تئوریک حاصل از آمار و ارقام جدید بود. نتایج

رابطه آن‌ها با متغیر وابسته سلامت مالی با آزمون‌های ناپارامتریک و پارامتریک، آزمون شده است. نتایج نشان داد که تمامی عوامل پنج‌گانه، مؤثر و معنادار است. اما در سطح هر یک از نسبت‌ها از مجموع ۲۴ نسبت مورد بررسی، در نهایت تعداد ۱۵ نسبت معنادار شناخته شدند. صفرزاده و عرب مازار یزدی (۱۳۸۸) در مقاله‌ای تحت‌عنوان «بررسی توانایی نسبت‌های مالی در پیش‌بینی بحران مالی: تحلیل لاجیت» با استفاده از تکنیک‌های چند متغیره آماری هم‌چون رگرسیون لجستیک، به بررسی نقش داده‌های حسابداری در ایجاد یک مدل به‌منظور پیش‌بینی بحران مالی بر روی نمونه‌ای متشکل از ۲۷۹ شرکت (۱۰۴ شرکت بحران زده و ۱۷۵ شرکت بدون بحران مالی) پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، برای دوره زمانی ۱۳۸۶-۱۳۸۲ پرداختند. معیار مورد استفاده به‌منظور تمیز شرکت‌های بحران زده از شرکت‌های بدون بحران مالی، ماده ۱۴۱ قانون تجارت می‌باشد. به‌منظور بررسی، ۱۰ نسبت مالی به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های بالقوه بحران مالی انتخاب گردید. عملکرد مدل در طبقه‌بندی شرکت‌های نمونه مناسب بود و صحت طبقه‌بندی مدل از ۸۴/۹ درصد تجاوز نمود. هم‌چنین نتایج نشان داد که تحلیل لاجیت با استفاده از تکنیک‌های چند متغیره آماری به بررسی نقش داده‌های حسابداری در ایجاد یک مدل به‌منظور پیش‌بینی بحران مالی بر روی نمونه‌ای انجام شد. صفری (۱۳۹۲) در مقاله‌ای با عنوان «چارچوب نظارت جامع بر مؤسسات بیمه» مسئله مهم نظارت بر مؤسسات بیمه را مطرح می‌کند و بیان می‌کند که برای شناسایی اجزا و فاکتورهای نظارت بر مؤسسات بیمه لازم است تا چارچوبی روشن و معین برای اعمال نظارت تعریف شود. تعریف صحیح چارچوب نظارت بر مؤسسات بیمه به سیاست‌مداران و قانون‌گذاران بیمه کمک می‌کند تا سیاست و مقرراتی را تدوین کنند که کنترل و نظارت بر مؤسسات را ارزیابی کرد. در این مقاله، چارچوب UNCTAD^۱ که مشابه چارچوب پیشنهادی انجمن IAIIS^۲ است، پیشنهاد می‌شود. چارچوب پیشنهادی انجمن IAIS را بانک جهانی و صندوق بین‌المللی

1. United Nations Conference On Trade and Development

2. International Association and Insurance Supervisor 3. Dereassi and Miani

این تحقیق نیز افزایش در حاشیه توانگری مالی نسبت به گذشته را نشان می‌داد. گریس^۱ و همکاران (۱۹۹۸) در مقاله‌ی «سرمایه مبتنی بر ریسک و توانگری مالی در بیمه‌گرهای اموال-مسئولیت» قدرت پیش‌بینی‌کنندگی دو روش مورد استفاده در ارزیابی سرمایه مبتنی بر ریسک را مقایسه کردند و دریافتند که در صورت استفاده از هر دو آن‌ها با هم، به‌جای استفاده از تک تک آن‌ها، قدرت

پیش‌بینی ناتوانی مالی افزایش می‌یابد. ادوارد آلتمن^۲ (۱۹۶۸) در مقاله‌ای تحت‌عنوان «نسبت‌های مالی، تحلیل ممیز و پیش‌بینی ورشکستگی مؤسسات» مدلی را برای پیش‌بینی ورشکستگی ارائه داد که به مدل آلتمن معروف است. وی در این مدل از پنج نسبت مالی استفاده کرد. دقت این مدل ۹۵٪ بود. در ادامه خلاصه پیشینه پژوهش در جدول (۱) نشان داده شده است.

جدول ۱. خلاصه پیشینه پژوهش

ردیف	نام پژوهشگر	عنوان پژوهش	نتایج	سال نشر
۱	پریزادی و همکاران	نسبت‌های مالی مؤثر بر سلامت مالی شرکت‌های بیمه در ایران	بیان کردند که وجود سیستمی که بتواند سلامت مالی یا توانایی مالی شرکت‌ها را ارزیابی کند و به اطلاع نهاد قانون‌گذار برساند، ضروری است.	۱۳۹۱
۲	صفرزاده و عرب مازار یزدی	بررسی توانایی نسبت‌های مالی در پیش‌بینی بحران مالی.	تحلیل لاجیت با استفاده از تکنیک‌های چند متغیره آماری به بررسی نقش داده‌های حسابداری در ایجاد یک مدل به‌منظور پیش‌بینی بحران مالی بر روی نمونه‌ای انجام شد	۱۳۸۸
۳	صفری	چارچوب نظارت جامع بر مؤسسات بیمه	مسئله مهم نظارت بر مؤسسات بیمه را مطرح می‌کند و بیان می‌کند که برای شناسایی اجزا و فاکتورهای نظارت بر مؤسسات بیمه لازم است تا چارچوبی روشن و معین برای اعمال نظارت تعریف شود و با توجه به برنامه بیمه مرکزی برای بازنگری تمام مقررات نظارت بر مؤسسات بیمه، پیشنهاد شد که چارچوب تشریح شده در این مقاله به‌عنوان مبنا قرار گیرد.	۱۳۹۲
۴	هاشمی، صفری و کمالی دولت‌آبادی	ارزیابی حاشیه توانگری مالی شرکت‌های بیمه ایران	یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که شرکت‌های بیمه دولتی باید یک حاشیه توانگری مالی حداقل به اندازه ۱۱٪ و شرکت‌های خصوصی به اندازه ۱۵٪ حق بیمه‌های دریافتی خود را در اختیار داشته باشند تا بتوانند با احتمال بسیار زیاد، در یک دوره معین از عهده تعهداتی که پذیرفته‌اند، برآیند.	۱۳۸۹
۵	سندستروم	توانگری مالی، مدل‌ها، ارزیابی و مقررات	یافته‌های تحقیق نشان داد که محاسبات برای شرکت‌هایی که ثبات مالی بیشتری دارند حاشیه کمتری نشان می‌دهد و احتمال ورشکستگی و بحران این شرکت‌ها کمتر است.	۲۰۰۶
۶	درسی و میانی	حاشیه توانگری مالی اروپایی	به‌هنگام نمودن بیمه‌های غیرزندگی ایتالیا ^۳ به محاسبه و پیشنهاد حاشیه توانگری مالی برای بیمه‌های غیرزندگی ایتالیا پرداختند و نتایج این تحقیق نیز افزایش در حاشیه توانگری مالی نسبت به گذشته را نشان می‌داد.	۲۰۰۸
۷	گریس و همکاران	سرمایه مبتنی بر ریسک و توانگری مالی در بیمه‌گرهای اموال-مسئولیت	قدرت پیش‌بینی‌کنندگی دو روش مورد استفاده در ارزیابی سرمایه مبتنی بر ریسک را مقایسه کردند و دریافتند که در صورت استفاده از هر دو آن‌ها با هم، به‌جای استفاده از تک تک آن‌ها، قدرت پیش‌بینی ناتوانی مالی افزایش می‌یابد	۱۹۸۹
۸	ادوارد آلتمن	نسبت‌های مالی، تحلیل ممیز و پیش‌بینی ورشکستگی مؤسسات	"مدلی را برای پیش‌بینی ورشکستگی ارائه داد و در این مدل از پنج نسبت مالی استفاده کرد (در سال‌های بعد مدل اصلاح شده‌ای ارائه کرد. مدل SCORE-Z هم به‌عنوان یک ابزار کاربرد عمومی برای ارزیابی سلامت مالی شرکت‌ها به کار می‌رود.	۱۹۸۹

1. Grace

2. Altman

۳. روش تحقیق

عایدی) و نسبت سود خالص به حقوق صاحبان سهام از جمله نسبت‌های سودآوری مورد بررسی هستند.

۴. نسبت‌های عملیاتی و ریسک‌پذیری^۴ استفاده کارآمد از دارایی‌های شرکت را نشان می‌دهند و بیانگر میزان کارایی مدیریت شرکت بر دارایی‌ها هستند. نسبت ذخایر (نسبت ذخایر فنی به حق‌بیمه صادره) و نسبت مالکانه (حقوق صاحبان سهام به کل دارایی‌ها) نسبت‌های مورد بررسی در این دسته می‌باشند.

۴. یافته‌های تحقیق

توانگری مالی سال ۹۱

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در راستای وظایف حاکمیتی، قانون تأسیس، قوانین و اسناد بالادستی کشور و مأموریت‌های نظارتی، به منظور شفاف سازی وضعیت مالی و تعهدات شرکت های بیمه در قبال بیمه گذاران و صاحبان حقوق آنها، سطوح توانگری مالی شرکت‌های بیمه در سال ۱۳۹۱ را به شرح زیر اعلام نمود:

به گزارش اداره کل روابط عمومی بیمه مرکزی، از مجموع شرکت‌های بیمه فعال در صنعت بیمه، وضعیت توانگری مالی تعداد ۱۸ شرکت شامل بیمه‌های ایران، آسیا، دانا، البرز، اتکایی امین، اتکایی ایرانیان، ملت، پاسارگاد، حافظ، سامان، سینا، کارآفرین، ما، امید، ایران معین، آرمان، آسماری و میهن در سطح مطلوب یعنی «سطح یک» قرار دارد. «سطح یک» توانگری بدین معناست که شرکت‌های مذکور توانایی ایفای تعهدات خود در مقابل بیمه گذاران و صاحبان حقوق آن را دارا می‌باشند. لازم به ذکر است بیمه گذاران باید در انتخاب بیمه‌گر خود علاوه بر سطح توانگری، سطح خدمات رسانی هر شرکت، مانند تعداد شعب، شبکه فروش و گستردگی خدمات در سطح کشور را نیز مورد توجه قرار دهند. از مجموع شرکت‌های بیمه فعال در صنعت بیمه، وضعیت توانگری مالی تعداد چهار شرکت شامل بیمه‌های پارسیان، رازی، کوثر و نوین در «سطح دو» قرار دارد. «سطح دو» توانگری بدین

جامعه و نمونه آماری این پژوهش ۲۱ شرکت بیمه (اعم از دولتی و خصوصی) است که تا سال ۹۲ حداقل سه سال از زمان آغاز به فعالیت آن‌ها گذشته باشد، در طی این سه سال فعال و غیر ورشکسته باشند و اطلاعات مالی آن‌ها برای محاسبه نسبت‌های مالی قابل دسترس باشد. شامل: شرکت‌های بیمه‌ی ایران، آسیا، البرز، دانا، معلم، پارسیان، رازی، کارآفرین، سینا، ملت، ایران معین، امید، حافظ، دی، سامان، نوین، پاسارگاد، میهن، کوثر، ما، آرمان. روش گردآوری آمار مورد نیاز در این تحقیق، روش کمی و آماری است. از جمله صورت‌های مالی و گزارش‌های آماری شرکت‌های بیمه، مجله سالنامه آماری صنعت بیمه، وب سایت بیمه مرکزی، وب سایت پژوهشکده بیمه و سایر بانک‌های اطلاعاتی. نسبت‌های مالی مورد استفاده در این پژوهش با استفاده از آمار منتشر شده در سالنامه آماری صنعت بیمه محاسبه شده‌اند. نسبت‌های مالی مورد بررسی در این پژوهش، ۴ دسته از نسبت‌های مالی می‌باشند.

۱. نسبت‌های نقدینگی^۱ که بیانگر توانایی شرکت برای پاسخ‌گویی به تعهدات کوتاه‌مدت است. نسبت دارایی جاری به بدهی جاری و نسبت دارایی جاری به ذخایر فنی نسبت‌های تعریف شده در حوزه نسبت‌های نقدینگی می‌باشند.

۲. نسبت‌های اهرمی و کفایت سرمایه^۲ که نشان دهنده توانایی بازپرداخت بدهی‌های بلندمدت و کوتاه‌مدت است. نسبت خالص حق‌بیمه صادره به حقوق صاحبان سهام و نسبت ذخیره خسارت معوق به حقوق صاحبان سهام در این دسته از نسبت‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرند.

۳. نسبت‌های سودآوری^۳ میزان و چگونگی سودآوری شرکت را تحلیل می‌کنند. ضریب خسارت (نسبت خسارات واقع شده به حق بیمه عاید شده)، نسبت هزینه‌ها (نسبت هزینه‌های بیمه‌گری به خالص حق بیمه‌های صادره)، نسبت سودآوری عملیات بیمه‌ای (نسبت سود عملیات بیمه‌ای به حق بیمه

1. Liquidity Ratios

2. Leverage Ratios

3. Profitability Ratios

4. Operation and Risk-Taking Ratios

ایفای تعهدات خود با مشکل روبه‌رو بوده و باید ظرف مهلت حداکثر یکسال نسبت به ترمیم و تقویت وضعیت مالی، افزایش سرمایه و انجام اقدامات مشخصی (یک یا همه موارد) شامل عدم پرداخت سود و پاداش مجمع به هیئت‌مدیره، کاهش هزینه‌ها، اصلاح روش‌های محاسبه حق بیمه‌ها، محدود نمودن فعالیت عملیات صدور برخی شعب، تغییر اعضای هیئت‌مدیره و همچنین برنامه ترمیم و تقویت مالی خود تنظیم و پس از تأیید بیمه مرکزی اجرا نمایند. جدول (۲) توانگری مالی شرکت‌ها در سال ۱۳۹۱ را نشان می‌دهد.

معناست که شرکت‌های مذکور توانایی ایفای تعهدات خود را دارند ولی باید جهت رسیدن به وضعیت مطلوب از نظر مقررات، وضعیت مالی خود را ترمیم و تقویت نمایند لذا بیمه مرکزی از شرکت‌های مذکور درخواست ارائه برنامه ترمیم وضعیت مالی نموده است تا پس از بررسی و تأیید، جهت اجرا به شرکت‌های مشمول ابلاغ گردد. از مجموع شرکت‌های بیمه‌فعال در صنعت بیمه وضعیت توانگری مالی تعداد ۳ شرکت شامل بیمه‌های توسعه، دی و معلم در «سطح چهار» قرار دارد. سطح چهار» توانگری بدین معناست که این شرکت‌ها در

جدول ۲. توانگری مالی شرکت‌ها در سال ۹۱

شرکت بیمه	نسبت توانگری مالی (درصد)	شرکت بیمه	نسبت توانگری مالی (درصد)
ایران	۱۱۹	نوبین	۷۱
آسیا	۱۰۴	پاسارگاد	۱۱۳
دانا	۱۱۱	میهن	۱۱۸
البرز	۱۴۳	کوثر	۹۲
معلم	۴۰	آرمان *	۸۱۳
پارسیان	۹۲	ما *	۴۴۷
کارآفرین	۱۳۰	آسماری *	۹۳,۷۱۵
ملت	۲۴۱	حافظ	۱۹۳
سینا	۱۵۹	امید *	۴۹۲
رازی	۹۴	ایران معین *	۵۲۰
توسعه	۳۵	اتکایی امین *	۱,۵۰۹
سامان	۱۱۴	اتکایی ایرانیان *	۱,۲۸۸
دی	۴۲		

عمومی بیمه مرکزی، شرکت‌های بیمه در اجرای مقررات مصوب شورای عالی بیمه (آیین‌نامه شماره ۶۹) موظفند توانگری مالی خود را پس از تصویب صورت‌های مالی سالانه در مجمع عمومی، محاسبه و همراه اظهار نظر حسابرس و بازرس قانونی به بیمه مرکزی ارسال کنند. در همین راستا اداره کل نظارت مالی پس از بررسی و کنترل محاسبات، نسبت توانگری هر یک از شرکت‌های بیمه را به شرح زیر برای اطلاع عموم ذی‌نفعان اعلام کرد. براساس این گزارش، دو شرکت بیمه نیز در سطح سه توانگری (بین ۵۰ تا ۷۰ درصد) قرار دارند. برابر مقررات موجود، شرکت‌های بیمه که در سطح سه قرار می‌گیرند موظفند علاوه بر اعلام برنامه ترمیم وضعیت مالی دو ساله

اضافه می‌نماید علت اینکه نسبت توانگری شرکت‌های بیمه آسماری، بیمه اتکایی امین و اتکائی ایرانیان، آرمان، ایران معین، امید و ما در مقایسه با سایر شرکت‌های بیمه بالاتر است عمدتاً «به تازه تأسیس بودن و یا پرتفوی و حجم حق بیمه کم و در نتیجه پایین بودن ریسک صدور بیمه آنها بر می‌گردد.

توانگری مالی سال ۹۲ و ۹۳

توانگری مالی شرکت‌های بیمه در سال ۱۳۹۲-۱۳۹۳ منتشر شد آخرین وضعیت توانگری مالی مؤسسات بیمه در شورای عالی بیمه مطرح و سطح توانگری مالی شرکت‌های بیمه توسط بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتشر شد. به گزارش اداره کل روابط

به تفکیک هر سال، برنامه افزایش سرمایه برای ۲ سال آتی را نیز ارائه کنند. این برنامه‌ها باید به گونه‌ای باشد که در آن چگونگی ارتقا سطح توانگری ظرف دو سال آینده را به روشنی نشان دهد. می‌گیرد. جدول (۳) نسبت و سطوح توانگری مالی شرکت‌های بیمه

جدول ۳. نسبت و سطوح توانگری مالی شرکت‌های بیمه در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳

سطح توانگری سال ۹۳	نسبت توانگری مالی سال ۹۳	نسبت توانگری مالی سال ۹۲	شرکت بیمه *	مجوز فعالیت
۲	۸۲	۱۱۹	ایران	سرزمین اصلی
۲	۹۰	۱۰۴	آسیا	
۱	۱۰۱	۱۴۳	البرز	
۱	۱۰۲	۱۱۱	دانا	
۱	۱۰۱	۴۰	معلم	
۱	۱۰۲	۹۲	پارسیان	
۱	۲۰۴	۲۴۱	ملت	
۱	۱۶۶	۹۴	رازی	
۱	۱۱۳	۱۱۴	سامان	
۱	۱۰۵	۱۱۳	پاسارگاد	
۱	۱۰۳	۱۳۰	کارآفرین	
۲	۹۱	۱۵۹	سینا	
۱	۲۶۷	۸۱۳	آرمان	
۱	۴۵۲	۴۴۷	ما	
۲	۹۱	۷۱	نوبین	
۳	۵۶	۱۱۸	میهن	
۳	۶۳	۹۲	کوثر**	
۱	۸۴۰	۱۲۸۸	اتکایی ایرانیان	
۵	۵	۳۵	توسعه	
۵	-۷۴	۴۲	دی***	
۱	۱۴۱	۱۹۳	حافظ	مناطق آزاد
۱	۲۳۵	۴۹۲	امید	
۱	۵۸۶	۵۲۰	ایران معین	
۱	۱۵۱۶	۱۵۰۹	اتکایی امین	

در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ را نشان می‌دهد.

* سطوح توانگری سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ بر اساس ارقام صورت‌های مالی حسابرسی شده سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ شرکت‌های بیمه محاسبه شده‌است.

** شرکت بیمه کوثر در سال ۱۳۹۳ افزایش سرمایه را عملی نموده‌است و در صورت ثبت رسمی افزایش سرمایه، توانگری آن بهبود خواهد یافت.

*** نسبت توانگری مالی شرکت بیمه دی توسط بیمه مرکزی محاسبه و این شرکت موظف شده‌است در سال ۱۳۹۳ افزایش سرمایه را عملی نماید. افزایش سرمایه این شرکت در مرحله پذیره نویسی قرار دارد.

شایان ذکر است سطح توانگری مالی شرکت‌های بیمه که کمتر از سه سال سابقه فعالیت بیمه‌ای دارند در این جدول درج نشده است.

ضریب همبستگی^۱، ابزاری آماری برای تعیین نوع و درجه رابطه یک متغیر کمی با متغیر کمی دیگر است. ضریب همبستگی، یکی از معیارهای مورد استفاده در تعیین همبستگی دو متغیر است. ضریب همبستگی شدت رابطه و همچنین نوع رابطه (مستقیم یا معکوس) را نشان می‌دهد. این ضریب بین +۱ تا -۱ است و در عدم وجود رابطه بین دو متغیر، برابر صفر است. همبستگی بین دو متغیر تصادفی X و Y به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\text{corr}(X'Y) = \frac{\text{cov}(X'Y)}{\sigma_X \sigma_Y} = \frac{E[(X - \mu_X)(Y - \mu_Y)]}{\sigma_X \sigma_Y}$$

که در آن E عملگر امید ریاضی، cov به معنای کوواریانس، corr نماد معمول برای همبستگی پیرسون، و سیگما نماد انحراف معیار است. نتایج به دست آمده برای همبستگی با استفاده

جدول ۴. ضریب همبستگی خطی بین نسبت توانگری مالی و متغیرهای مستقل

سال متغیر مستقل	سال ۱۳۹۰	سال ۱۳۹۱	سال ۱۳۹۲
حق بیمه صادره به حقوق صاحبان سهام	-۰,۱۴۱	۰,۷۱۱	-۰,۲۵۳
ذخیره خسارت به حقوق صاحبان سهام	-۰,۱۳۲	۰,۷۰۷	۰,۲۱۱
ضریب خسارت (خسارت واقع شده به حق بیمه عاید شده)	-۰,۵۰۱	۰,۱۴۴	-۰,۵۳۱
نسبت هزینه‌ها (هزینه‌های بیمه‌گری به خالص حق بیمه‌های صادره)	-۰,۴۷۳	۰,۷۹۲	-۰,۳۹۹
سودآوری عملیاتی بیمه‌ای (سود عملیاتی به حق بیمه عایدی)	۱	۰,۶۶۵	۰,۵۱۵
سود خالص به حقوق صاحبان سهام	۰,۲۴	-۰,۱۹۳	۰,۰۸۲
نسبت جاری (دارایی جاری به بدهی جاری)	۰,۹۹۹	۰,۶۹۱	۰,۶۴۲
دارایی جاری به ذخایر فنی	۱	۰,۷۸۴	۰,۳۵۴
ذخایر فنی به حق بیمه صادره	۰,۰۸۱	-۰,۰۹	-۰,۲۱۰
نسبت مالکانه (حقوق صاحبان سهام به کل دارایی‌ها)	۰,۶۶۹	۰,۵۳۲	۰,۶۲
حق بیمه صادره به حقوق صاحبان سهام	-۰,۱۴۱	۰,۷۱۱	-۰,۲۵۳

1. Correlation Coefficient

توان مالی) هستند. پس برای دقت بیشتر از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است. خروجی نرم افزار در جدول (۵) نشان داده شده است:

جدول ۵. ضریب همبستگی پیرسون بین نسبت توانگری مالی و متغیرهای مستقل

Sig.	همبستگی	شاخصه متغیر مستقل
۰,۸۱۶	-۰,۰۳۰	حق بیمه صادره به حقوق صاحبان سهام
۰,۱۹	۰,۱۶۹	ذخیره خسارت به حقوق صاحبان سهام
۰,۰۰۱	-۰,۳۹۶	ضریب خسارت (خسارت واقع شده به حق بیمه عاید شده)
۰,۲۴	۰,۱۵۱	نسبت هزینه‌ها (هزینه‌های بیمه‌گری به خالص حق بیمه‌های صادره)
.	۰,۷۲۳	سودآوری عملیاتی بیمه‌ای (سود عملیاتی به حق بیمه عاید شده)
۰,۸۰۶	۰,۰۳۲	سود خالص به حقوق صاحبان سهام
۰,۴۲۳	۰,۱۰۴	نسبت جاری (دارایی جاری به بدهی جاری)
۰,۲۶۷	۰,۱۴۳	دارایی جاری به ذخایر فنی
۰,۸۷	-۰,۰۲۱	ذخایر فنی به حق بیمه صادره
۰,۰۰۴	۰,۳۶۲	نسبت مالکانه (حقوق صاحبان سهام به کل دارایی‌ها)

مشاهده می‌شود بعضی متغیرها همبستگی ضعیف با نسبت توانگری مالی دارند و شاخصه معنی‌داری نیز بیانگر این مطلب است.

۵. نتایج

نتایج سال ۹۱: از مجموع شرکت‌های بیمه فعال در صنعت بیمه، وضعیت توانگری مالی تعداد چهار شرکت شامل بیمه‌های پارسیان، رازی، کوثر و نوین در «سطح دو» قرار دارد. «سطح

از رگرسیون خطی ساده در جدول (۴) نشان داده شده است: بین حق بیمه و نسبت توانگری مالی همبستگی منفی ضعیفی در سال‌های ۹۱ و ۹۲ دیده می‌شود و در سال ۹۱ همبستگی معنی‌داری مشاهده می‌شود. بین ذخیره خسارت به حقوق صاحبان سهام و نسبت توانگری مالی در سال ۹۰ همبستگی منفی ضعیف و در سال‌های ۹۱ و ۹۲ همبستگی مثبت قوی دیده می‌شود. پس می‌توان گفت بین نسبت‌های اهرمی و کفایت سرمایه با نسبت توانگری مالی همبستگی قوی وجود ندارد و انتظار می‌رود با تغییر در مقدار نسبت‌های اهرمی و کفایت سرمایه، تغییر چندانی در نسبت توانگری مالی شاهد نباشیم. بین ضریب خسارت و نسبت توانگری مالی در سال‌های ۹۰ و ۹۲ همبستگی منفی معنی‌دار و در سال ۹۱ همبستگی مثبت ضعیف مشاهده می‌شود. بین نسبت هزینه‌ها و نسبت توانگری در سال‌های ۹۰ و ۹۲ همبستگی منفی و در سال ۹۲ همبستگی مثبت معنی‌دار مشاهده می‌شود. بین سودآوری و نسبت توانگری در ۳ سال همبستگی مثبت معنی‌دار دیده می‌شود. بین سود خالص به حقوق صاحبان سهام و نسبت توانگری مالی در ۳ سال همبستگی ضعیف دیده می‌شود. لذا در بررسی همبستگی نسبت‌های سودآوری با افزایش ضریب خسارت و هزینه‌ها انتظار کاهش توان مالی شرکت‌ها و با افزایش سودآوری و سود خالص انتظار افزایش توان مالی شرکت‌های بیمه را داریم. مدل ذیل حاصل گردید:

$$Y = 577.028 - 0.14V_1 + 0.002V_2 - 3.504V_3 - 1.937V_4 - 0.936V_5 + 12.980V_6 - 2.272V_7 - 0.111V_8 + 1.207V_9 - 0.919V_{10}$$

با استفاده از مدل رگرسیون به دست آمده و مقدار ضرایب رگرسیون به نتایجی می‌رسیم. اما با دقت در مقادیر t و شاخص معنی‌داری برای هر ضریب درمی‌یابیم بعضی از متغیرها با نسبت توانگری مالی رابطه معناداری ندارند. چنانچه این مطلب در مقدار R مشهود است و متغیرهای موجود تنها قادر به توصیف حدود ۶۵ درصد تغییرات متغیر وابسته (نسبت

در سال‌های ۹۱ و ۹۲ دیده‌می‌شود و در سال ۹۱ همبستگی معنی‌داری مشاهده می‌شود. بین ذخیره خسارت به حقوق صاحبان سهام و نسبت توانگری مالی در سال ۹۰ همبستگی منفی ضعیف و در سال‌های ۹۱ و ۹۲ همبستگی مثبت قوی دیده‌می‌شود. پس می‌توان گفت بین نسبت‌های اهرمی و کفایت سرمایه با نسبت توانگری مالی همبستگی قوی وجود ندارد و انتظار می‌رود با تغییر در مقدار نسبت‌های اهرمی و کفایت سرمایه، تغییر چندانی در نسبت توانگری مالی شاهد نباشیم. بین ضریب خسارت و نسبت توانگری مالی در سال‌های ۹۰ و ۹۲ همبستگی منفی معنی‌دار و در سال ۹۱ همبستگی مثبت ضعیف مشاهده می‌شود. بین هزینه‌ها و نسبت توانگری در سال‌های ۹۰ و ۹۲ همبستگی منفی و در سال ۹۲ همبستگی مثبت معنی‌دار مشاهده می‌شود. بین سودآوری و نسبت توانگری در سه سال همبستگی مثبت معنی‌دار دیده‌می‌شود. بین سود خالص به حقوق صاحبان سهام و نسبت توانگری مالی در سه سال همبستگی ضعیف دیده‌می‌شود. لذا در بررسی همبستگی نسبت‌های سودآوری با افزایش ضریب خسارت و هزینه‌ها انتظار کاهش توان مالی شرکت‌ها و با افزایش سودآوری و سود خالص انتظار افزایش توان مالی شرکت‌های بیمه را داریم.

نتایج بررسی رابطه‌ی نسبت‌های مالی با نسبت توانگری مالی شرکت‌های بیمه با استفاده از مدل رگرسیون و آزمون همبستگی پیرسون، بیانگر این است که همبستگی بالا و معنی‌داری بین نسبت‌های سودآوری و نسبت توانگری مالی شرکت‌های بیمه وجود دارد. طوری که انتظار می‌رود با افزایش ضریب خسارت و هزینه‌ها، توانگری مالی شرکت‌ها کاهش و با افزایش سودآوری عملیاتی بیمه‌ای و سود خالص به حقوق صاحبان سهام، توانگری مالی شرکت‌های بیمه افزایش یابد. و با توجه به مدل و بررسی‌های صورت گرفته، نسبت‌های نقدینگی همبستگی بالایی با نسبت توانگری مالی شرکت‌های بیمه دارند و با افزایش نسبت‌های نقدینگی شاهد افزایش توانگری مالی شرکت‌های بیمه خواهیم بود. بین نسبت‌های عملیاتی با نسبت توانگری مالی رابطه معناداری وجود دارد اما همبستگی، ضریب

دو» توانگری بدین معناست که شرکت‌های مذکور توانایی ایفای تعهدات خود را دارند ولی باید جهت رسیدن به وضعیت مطلوب از نظر مقررات، وضعیت مالی خود را ترمیم و تقویت نمایند لذا بیمه مرکزی از شرکت‌های مذکور درخواست ارائه برنامه ترمیم وضعیت مالی نموده است تا پس از بررسی و تایید، جهت اجرا به شرکت‌های مشمول ابلاغ گردد. از مجموع شرکت‌های بیمه فعال در صنعت بیمه وضعیت توانگری مالی تعداد سه شرکت شامل بیمه‌های توسعه، دی و معلم در «سطح چهار» قرار دارد. سطح چهار» توانگری بدین معناست که این شرکت‌ها در ایفای تعهدات خود با مشکل روبه‌رو بوده و باید ظرف مهلت حداکثر یکسال نسبت به ترمیم و تقویت وضعیت مالی، افزایش سرمایه و انجام اقدامات مشخصی (یک یا همه موارد) شامل عدم پرداخت سود و پاداش مجمع به هیئت‌مدیره، کاهش هزینه‌ها، اصلاح روش‌های محاسبه حق بیمه‌ها، محدود نمودن فعالیت عملیات صدور برخی شعب، تغییر اعضای هیئت‌مدیره و همچنین برنامه ترمیم و تقویت مالی خود تنظیم و پس از تأیید بیمه مرکزی اجرا نمایند.

نتایج سال ۹۲ و ۹۳

از بین شرکت‌های بیمه کشور، تعداد چهار شرکت بیمه در سطح دو توانگری قرار دارند. نسبت توانگری مالی سطح دو، بیش از ۷۰ درصد و کمتر از ۱۰۰ درصد است. دو شرکت بیمه نیز در سطح سه توانگری (بین ۵۰ تا ۷۰ درصد) قرار دارند. تعداد دو شرکت بیمه در سطح پنج قرار گرفته‌اند که نسبت توانگری مالی کمتر از ده درصد آنها در سطح پنج قرار می‌گیرد. مطابق آیین نامه موجود شرکت‌های بیمه که در سطح پنج قرار می‌گیرند، فاقد توانگری مالی برای ایفای تعهدات بوده و بسته به شرایط آنها با محدودیت فعالیت در یک یا چند رشته روبه‌رو خواهند شد. گفتنی است مؤسسات بیمه سطح چهار توانگری دارای نسبت بین ده تا پنجاه درصد است که در سال جاری هیچ‌یک از شرکت‌های بیمه در این رده بندی قرار نگرفته‌اند. بین حق بیمه و نسبت توانگری مالی همبستگی منفی ضعیفی

و کنترل و نظارت بر این شاخص‌ها، امری مؤثر و تعیین‌کننده خواهد بود. امتیاز این تحقیق این است که رابطه توانگری مالی و نسبت‌های مالی را در سال‌های اخیر که رقابت بین شرکت‌های بیمه بسیار زیاد است سنجیده‌ام و تا به حال پژوهش محدودی در رابطه با این عنوان تحقیق صورت گرفته است. پیشنهاد من پس از پایان تحقیقی که صورت گرفت، این است که شرکت‌های بیمه برای اینکه توانگر محسوب شوند و قادر به ایفای تعهدات خود باشند باید به گونه‌ای عمل کنند که با توجه به نسبت‌های مالی و رابطه‌ای که این نسبت‌ها با توانگری مالی دارند، خود را در سطح بالاتری از توانگری مالی قرار دهند.

سپاسگزاری IRM

بالایی ندارد. بین نسبت‌های اهرمی و کفایت سرمایه با نسبت‌های توانگری مالی رابطه معناداری وجود نداشته و این رابطه ضعیف تلقی می‌شود. لذا با تغییر در مقدار نسبت‌های اهرمی و کفایت سرمایه و نسبت‌های عملیاتی، تغییر چندانی در نسبت توانگری مالی شاهد نخواهیم بود. از میان نسبت‌های مالی بررسی شده، نسبت‌های ضریب خسارت، سودآوری عملیاتی بیمه‌ای، سود خالص به حقوق صاحبان سهام و نسبت جاری مؤثرترین متغیرها در ارزیابی نسبت توانگری مالی هستند و همبستگی بالایی با نسبت توانگری مالی دارند. پس از بررسی این رابطه می‌توان مدعی شد که با بهبود نسبت‌های مالی شرکت‌های بیمه شاهد بهبود نسبت توانگری مالی شرکت‌های بیمه خواهیم بود و مطلوب بودن نسبت‌های مالی بیانگر سلامت مالی شرکت‌های بیمه است و این که شرکت‌های بیمه توان ایفای تعهدات خود را خواهند داشت و می‌توان نسبت‌های مالی را به عنوان مولفه‌ای کارا برای ارزیابی سلامت و توانگری مالی شرکت‌های بیمه معرفی کرد و برای بررسی توانگری مالی از آن‌ها کمک گرفت. در نهایت نتیجه می‌گیریم که در بررسی توانگری مالی، مطالعه نسبت‌های مالی

منابع

۱. آستین، عبدالله، «مباحثی پیرامون حد توانگری، روش‌های ارزیابی آن و آکچوئری از دیدگاه IAIS»، تازه‌های جهان بیمه، اردیبهشت ۱۳۸۴، شماره ۸۳، صفحه ۱۷-۲.
۲. آیین نامه ۶۹ بیمه مرکزی، ۱۳۹۰.
۳. بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰) «آیین نامه نحوه محاسبه و نظارت بر توانگری مالی مؤسسه‌های بیمه»، تهران.
۴. پژوهشکده بیمه (۱۳۸۸) گزارش موردی، شماره ۴۶-۴۷، آذر ۱۳۸۸، صفحه ۸۰-۵۵.
۵. جهان خانی، علی (۱۳۷۶) «نقش مؤسسات بیمه در بازار سرمایه»، فصلنامه صنعت بیمه، شماره ۴۵، صفحه ۳۲-۴۲.
۶. حسن‌زاده، علی و عسگری، محمدمهدی و کاظم نژاد، مهدی (۱۳۸۸) «بررسی جایگاه صنعت بیمه در اقتصاد و بازار سرمایه ایران»، فصلنامه صنعت بیمه، شماره ۹۸، تابستان ۱۳۸۹، صفحه ۱۹۹-۱۶۵.
۷. حق وردیلو، محمود (۱۳۸۲) «بررسی نقش حاشیه توانگری در شرکت‌های بیمه»، تازه‌های جهان بیمه، آبان ۱۳۸۲، شماره ۶۵، صفحه ۵۵۸-۵۴۹.
۸. حنفیه زاده، لطیف (۱۳۹۳) حسابداری شرکت‌های بیمه، نشر کوثر، تهران.
۹. سالنامه آماری صنعت بیمه، سال ۱۳۹۲-۱۳۹۰.
۱۰. سلطانی، حامد و بهرامی، امید (۱۳۹۲) «سطوح توانگری مالی شرکت‌های بیمه در سال ۱۳۹۱»، تازه‌های جهان بیمه، شماره ۱۸۵، آبان ۱۳۹۲، صفحه ۴۴-۳۵.
۱۱. شهریار، بهنام (۱۳۹۳) مبانی مدیریت ریسک و نظارت بر توانگری مالی در شرکت‌های بیمه، نشر کوثر، تهران.
۱۲. صحت، سعید و عظیمی، ریحانه و شهلائی، ارشیا (۱۳۹۲)، مجله اینترنتی بینش قابل دسترسی از طریق www.bineshjournal.ir، اسفند ۱۳۹۲.
۱۳. صفری، امیر (۱۳۹۰) «چهارچوب نظارت جامع بر مؤسسات بیمه»، تازه‌های جهان بیمه، شماره ۱۶۱، آبان ۱۳۹۰، صفحه ۲۰-۴.
۱۴. عزیز نصیری، سمانه و قره خانی، محسن و نصیری، فاطمه (۱۳۹۰) «محاسبه توانگری مالی شرکت‌های بیمه براساس سرمایه مبتنی بر ریسک NAIC»، تازه‌های جهان بیمه، شماره ۱۶۵، صفحه ۴-۱۴.
۱۵. فرزین، علی (۱۳۹۰) «مدل محاسباتی حد توانگری مالی مؤسسات بیمه در ایران از نظر حسابداری»، تازه‌های جهان بیمه، شماره ۱۶۲، آذر ۱۳۹۰، صفحه ۲۶-۱۹.
۱۶. قاسم همدانی، نفیسه (۱۳۸۸) «خطای جبران‌ناپذیر توانگری II»، تازه‌های جهان بیمه، شماره ۱۴۰ و ۱۴۱، بهمن و اسفند ۱۳۸۸، صفحه ۶۱-۵۸.
۱۷. قره خانی، محسن و زین‌ساز، علی «بررسی نقش قراردادهای انتكایی بر توانگری مالی شرکت‌های بیمه»، مجله اینترنتی بینش، شماره ۷۸، اردیبهشت ۱۳۹۳.

۱۸. قزلباش، بهروز «اصول تعیین کفایت سرمایه و توانگری در شرکت‌های بیمه»، تازه‌های جهان بیمه، بهمن ۱۳۸۲، شماره ۶۸، صفحه ۷۶۳-۷۵۶.
۱۹. مظاهری، مهنوش و نظری پور، محمد و ملیحی، سیدعلی (۱۳۹۲) «بررسی انواع نظارت بر شرکت‌های بیمه و دلایل تدوین استاندارد ۲۸»، اولین کنفرانس ملی حسابداری و مدیریت، شیراز، مؤسسه بین‌المللی آموزش و پژوهش خوارزمی.
۲۰. میرزایی، حبیب و صفری، امیر (۱۳۸۸) «مقدمه‌ای بر رتبه بندی شرکت‌های بیمه ایرانی» تازه‌های جهان بیمه، شماره ۱۶۱، آبان ۱۳۹۰، صفحه ۲۹-۱۶.
۲۱. هاشمی، سیدعباس و صفری، عباس و کمالی دولت‌آبادی، مهدی (۱۳۸۸) «ارزیابی حاشیه توانگری مالی شرکت‌های بیمه در ایران»، فصلنامه صنعت بیمه، شماره ۹۸، تابستان ۱۳۸۹، صفحه ۱۲۰-۷۹.
22. Baker, M., Wurgler, J.,)2002(. Market timing and capital structure. *J. Finance*. 57, 1–32.
23. Biffis, E.,)2005(. Affine processes for dynamic mortality and actuarial valuations. *Insurance Math. Econom.* 37 (3), 443–468.
24. Blake, D., MacMinn, R., Li, J., Hardy, M.,)2014(. Longevity risk and capital markets: the 2012–2013 update. *N. Am. Actuar. J.* 18, 1–13.
25. Dacorogna, M., Ferriero, A., Krief, D.,)2014(. Taking the one-year change from another angle, Preprint. 2014. EIOPA-14/209, Technical Specification for the Preparatory Phase.
26. Kader, A., et.al,)2010(. The Determinants of Reinsurance in the Swedish Property Fire Insurance Market During the Interwar Years: 1919-1939, “Business History”, no. 52, p. 268-284.
27. Luciano, E., Vigna, E.,)2008(. Mortality risk via affine stochastic intensities: calibration and empirical relevance. *Belg. Actuar. Bull.* 8 (1), 5–16.
28. Stevens, R., De Waegenaere, A., Melenberg, B.,)2011(. Longevity risk and natural hedge potential in portfolios of life insurance products: the effect of investment risk. CentER Discussion Paper 2011-036.

IRM

Investigation the relationship between Financial Ratios and the Ratio of Financial Strength of Insurance Companies With an emphasis on car tire insurance

Abolfazl Khosravi^{1*}, Elham Ahmadvand², Ali Reza Mardani³, Mohammad Reza Fathi⁴

1. member of the Faculty of Management and Accounting, Farabi School of Tehran University, Qom, Iran

2. Master of Business Administration, Farabi School of Tehran University, Qom, Iran

3. Master's student in financial management, Faculty of Management and Economics, Imam Hossein University (AS), Tehran, Iran

4. Associate Professor, Faculty of Management and Accounting, Farabi School of Tehran University, Qom, Iran

*Corresponding Author, Email: Khosravi_a@ut.ac.ir

Abstract

The insurance market is one of the most important financial markets. Insurance companies play a significant role in the growth and development of any country by accepting various risks and strengthening financial resources for investment in the capital market. According to the nature of their activity, insurance companies will fail in fulfilling their future obligations if they are not capable enough. Emphasizing the financial ratios of insurance companies as a clear indicator of the performance of insurance companies has caused the investigation of the relationship between financial ratios and the ratio of financial wealth of insurance companies with an emphasis on car tire insurance to be the main goal of this research. In this research, four categories of financial ratios under the title of leverage ratios and capital adequacy, profitability ratios, liquidity ratios and operating ratios are considered as independent variables for 21 insurance companies in the period of 2010-2012 and the relationship of these financial ratios with the financial strength ratio of the companies Insurance has been reviewed during this time period. Based on the results of this research, profitability ratios and liquidity ratios have a high correlation with financial prosperity ratio, and the ratios of loss ratio, profitability of insurance operations, net profit to equity from the set of profitability ratios and current ratio from the set of liquidity ratios are the most effective financial ratios in the evaluation of prosperity. are financial The desirability of financial ratios indicates the financial health of insurance companies and that insurance companies will be able to fulfill their obligations, and financial ratios can be introduced as an effective component to evaluate the health and financial strength of insurance companies and get help from them to check their financial strength.

Key words: Financial strength assessment, financial strength, financial strength ratio, financial ratios, monitoring of financial strength.